

Innhold (klikk på sidetallet, så kommer du dit direkte ...)

Viktige tidsfrister	1
<i>Frister for prosjektsøknader</i>	1
<i>Registrering av 2005-publikasjoner i Frida</i>	2
<i>Byggeprosessen ved BIO inne i en viktig fase</i>	2
Siste nytt fra BIO	2
<i>BIOs ivrigste forskere i 2005</i>	2
<i>2 søkere til førsteamanuensis i skjelettutvikling</i>	2
Siste nytt fra verden rundt oss	2
<i>Tildeling av toktid</i>	2
<i>Lyst på et undervisningsengasjement i Tromsø neste vår?</i>	2
<i>Levende fossiler i sjøer under antarktisk is?</i>	3
Ny doktorgrad	3
<i>Ph-D seminar over selvalgt emne – Vidar Wennevik</i>	3
Avsluttende mastergradseksamen	3
<i>Pål Øyvind Aas - The distribution of Lophogastrida (Crustacea) along the Mid-Atlantic Ridge</i>	3
Info fra studieseksjonen	3
<i>Presentasjon av fagområder og masteroppgaver – forelesingsserie</i>	3
Gjesteforelesninger, seminarer og møter	4
<i>Ukens orientering ved Havforskningsinstituttet</i>	4
<i>Seminar ved Schrødingers katt om formidling</i>	4
Forskning: utlysninger og nye satsinger	4
<i>Info-møte om Forskningsrådets nye satsing på nordområdene</i>	4
<i>Nytt fra Forskningsrådets FORNY-programmet</i>	4
<i>Stipend til yngre gjesteforskere fra Latin Amerika</i>	5
<i>Flere utlysninger fra Nordforsk</i>	5
<i>NUFU-programmet 2007-2011</i>	5
Nye artikler	5
<i>Ivar Hordvik: Immunceller hos laks under amøbeangrep</i>	5
<i>Magnus Devold og Are Nylund: VER hos laks etter smitte av nodavirus fra kveite</i>	6
<i>Ian Mayer: årstidsvariasjon i kjønnshormoner hos stingsild</i>	6
<i>Estep Llop: Utbredelse av lav i forhold til miljøforhold i Spania</i>	6

Viktige tidsfrister

Frister for prosjektsøknader

Mer info om følgende utlysninger og mange flere finner du enten lenger ned eller [her](#)

Husk BIOs interne frister 1 uke i forveien (gjelder ikke mindre bevilgninger som legater og fonds)

15. feb: EU NEST Pathfinder	17. mar: SYNTHESIS: gratis tilgang til biologiske samlinger og fasiliteter i Europa
22. feb: Svalbard Science Forum	20. mar: Human Frontier Science
2. mar: Global Change and Ecosystems	22. mar: EU Support to policies
12. mar: EUROMARC	
15. mar: Polarforskning	

Registrering av 2005-publikasjoner i Frida

Alle forskere ved BIO som har publisert må registrere sine publikasjoner i Frida www.uib.no/frida

Dette gjelder også de eksternt finansierte, emeriti, stipendiater og gjesteforskere.

Frist: 15. februar

Byggeprosessen ved BIO inne i en viktig fase

Tegningen som foreligger for de nye BIO-byggene har hatt stor oppmerksomhet de siste ukene. I løpet av kommende uke skal prosessen over i prosjekteringsfasen. Da er inndelingen av byggene fastsatt, og bare mindre detaljendringer i fordelingen kan gjøres. Spennende tider for BIO. Tegningene er tilgjengelige for BIO-ansatte på:

http://www.bio.uib.no/code/internesider/Nybygg/nybygg_tegn_2006_feb.pdf

Siste nytt fra BIO

BIOs ivrigste forskere i 2005

Per i dag er det kjent 154 artikler, 2 bøker og 6 kapitler utgitt i 2005 av BIO-forfattere. [John Birks](#) sto for 17 av disse utgivelsene, herav ei bok og to artikler i tidsskrift med JIF høyere enn 10. I tillegg har 3 av hans bøker blitt utgitt på nytt i 2005, men disse er ikke med i opptellingen. Og slik holder han som kjent på hvert år! Jeg er overbevist om at John alene publiserer mer enn hele staben på enkelte små institutter! [Frede Thingstad](#) er med på 12 artikler, derav en i *Science*. Forsker [Tsuneo Tanaka](#) i samme forskerguppe i mikrobiell økologi har lagt inn 10 nye artikler i sin CV i 2005. I tillegg har **Are Nylund** 7 artikler, **Ivar Hordvik**, **Ian Mayer**, **Lars Ebbesson** og **Ivar Rønnestad** 6 utgivelser hver, mens **Stefan Ekman**, **Arne Skorping**, **Anne**

Bjune og **Øyvind Fiksen** fikk notert 5. Dette er mektig imponerende. Og alle dere som mener at dere har det travelt: dette er stort sett meget travle professorer som ikke kommer gratis til som medforfattere!

... og Ivar Hordvik og Øyvind Fiksen har også allerede hatt to på trykk i 2006...

2 søkere til førsteamanuensis i skjelettutvikling

Da søknadsfristen gikk ut hadde det meldt seg 2 søkere til den ledige førsteamanuensis-stilling i [vertebratanatomi](#). Det er

Dr philos Roald Bøe

Dr philos Sindre Grotmol

Siste nytt fra verden rundt oss

Tildeling av toktid

Forskningsfartøyutvalget ved UiB (FFU) ønsker en oversikt over hvor stor del av den tildelte toktiden for 2006 som er bundet opp til prosjekter finansiert av EU, NFR og lignende, og dermed er å regne som kontraktfestet. Derfor ønsker vi fra alle dette gjelder å få tilsendt slike opplysninger (sendes til sekretær for Forskningsfartøyutvalget (FFU) Audny Berge, e-post: audny.berge@gfi.uib.no).

For å få et mer oversiktlig system for fremtiden er det fra FFU's side ønskelig at alle som sender søknader til EU, NFR og lignende som binder opp toktid på eget fartøy, informerer FFU om dette før kontrakt underskrives. [Les mer...](#)

Lyst på et undervisningsengasjement i Tromsø neste vår?

Kanskje du er/blir postdoc (med eller uten lønn) og kan ha lyst på en ekstrajobb i Tromsø neste vår? Da kan du lese dette og så kontakte Joseph Fox:

We are looking for someone to teach a course in basic ecology (using parts of Begon, Townsend and Harper, 2006) during spring semester 2007. The course is to be taught in Norwegian if all students are Norwegian (most likely the case), but in English if there are foreign students in the course.

Interested persons should contact Joseph L. Fox at joe.fox@ib.uit.no or 77644386. At this point no commitments regarding availability are necessary; we simply need an expression of solid interest.
Dr. Joseph L. Fox
Institutt for biologi, Universitetet i Tromsø, N-9037 Tromsø, Tel: +47 77644386, Fax: +47 77646333

Levende fossiler i sjøer under antarktisk is?

Sjøene ligger under 3-4 kilometer is og er minst 900 meter dype.

Trykket fra ismassene over sjøene gjør at vannet kan holde seg flytende selv under null grader celsius. Trykket fører også til at vannet kan holde på mye mer gass. Oksygenivået er over 50 ganger høyere enn i vanlig ferskvann.

Disse sjøene har vært forseglet siden isen dekket dem for 35 millioner år siden. Det betyr at de kan inneholde livsformer som har levd utforstyrret og utviklet seg isolert siden den tiden.

[Les mer...](#)

Ny doktorgrad

Ph-D seminar over selvalgt emne – Vidar Wennevik

Vidar Wennevik holder seminar over selvalgt emne:

"Factors affecting marine survival of Atlantic salmon".

Bedømmelseskomite:

Professor Audrey Geffen

Førsteamanuensis Øyvind Fiksen

Tid: Fredag 17. februar kl. 14.15

Sted: Seminarrom 328 C1, Institutt for biologi, Høyteknologisenteret

Alle interesserte er velkommen!

Avsluttende mastergradseksamen

Pål Øyvind Aas - The distribution of Lophogastrida (Crustacea) along the Mid-Atlantic Ridge

Pål Øyvind Aas holder fredag 10. februar avsluttende presentasjon av sin mastergradsoppgave i marinbiologi.

Tittel på oppgaven: The distribution of Lophogastrida (Crustacea) along the Mid-Atlantic Ridge.

Veileder: Christoffer Schander

Sensor: Jørgen Berge (UNIS)

Bisitter: Arild Folkvord

Tid: 10. februar 2006, 14:00

Sted: Seminarrom 328C1, Høyteknologisenteret 3. etasje, bioblokken

Alle interesserte velkommen!

Info fra studieseksjonen

Presentasjon av fagområder og masteroppgaver – forelesingsserie

Studieseksjonen sammen med Biologisk fagutvalg planlegger å lage en forelesingsserie (2-3 ganger i vår, og det samme til høsten), der vi ønsker at de ulike fagområdene presenterer seg for bachelorstudentene. Mange av bachelorstudentene er svært interessert i å få informasjon om hva som rører seg ved bio, og da litt mer enn det som en kan lese på nettsidene våre.

Vi tenker oss en presentasjon med 2 til 3 fagområder hver gang, og at det blir holdt på sen ettermiddag (fra 4-tiden). Studentene ønsker generell informasjon om fagområdene, eksempler på mastergradsoppgaver og informasjon om hvordan man jobber som biolog etter endt mastergrad. Den første presentasjonen ønsker vi å få til i mars. Studieseksjonen kommer til å ta kontakt med noen av fagområdene med forespørsel om å være med på den første presentasjonen. Hvis noen ivrer etter å være med, så kan dere selvfølgelig ta kontakt direkte med oss og melde deres interesse!

Gjesteforelesninger, seminarer og møter

Ukens orientering ved Havforskningsinstituttet

Hvaler langs den Midt-Atlantiske Ryggen : Hva i all verden gjør de der ?

Ved Forsker Leif Nøttestad, HI, Bergen

Onsdag 15. februar kl 12.15 på Havforskningsinstituttet (kantinen på høyblokken)

Seminar ved Schrødingers katt om formidling

Formidlingsavdelingen og Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet har invitert journalist Gry Molvær fra NRKs Schrødingers katt til å holde et miniseminar for forskere ved fakultetet.

Fredag 24. februar, kl. 12.30 - ca. 14.00

Utgangspunktet for seminaret blir Schrødingers katt, som sammen med Newton og radioprogrammet Verdt å vite, er en av Nord-Europas største forskningsredaksjoner innen ikke-kommersiell kringkasting. Molvær vil blant annet fortelle om hvordan de jobber i redaksjonen, hvordan de opplever møtet med forskerne og hva som er gode saker for Schrødingers. Fortalt med entusiasme og spennende eksempler. Til formidlingsinspirasjon for dere!

Da det vil være begrenset med plasser, ber fakultetet om samlet påmelding fra hvert institutt. Gi derfor beskjed til [Clelia](#) innen **tirsdag 14. februar** om du vil være med.

Forskning: utlysninger og nye satsinger

Info-møte om Forskningsrådets nye satsing på nordområdene

Norges forskningsråd er i ferd med å etablere en bred, helhetlig satsing på forskning for og i nordområdene. Økt forskningsinnsats og et helhetlig strategisk grep er hovedelementene i satsingen. Forskningsrådet ønsker å utvikle denne satsingen i en åpen prosess med forvaltning, næringsliv, organisasjoner og forskningsinstitusjoner.

På denne bakgrunn inviterer vi (*Forskningsrådet*) til **et møte i Bergen, mandag 6. mars kl 10:00 – 13:00 i Statens Hus**. Påmeldingsfrist **fredag 17. februar**, til: Nina-Therese.Maubach@forskningsradet.no eller Jesper-W.Simonsen@forskningsradet.no

Vi har utviklet noen problemstillinger vi ønsker belyst, i møtet og gjerne i et skriftlig innspill innsendt etter møtet. Les:

- notat om [Forskningsrådets nordområdesatsing](#)
- sammendrag av en [kartlegging av nordområde relevant forskning finansiert gjennom Forskningsrådet](#)
- [problemstillinger](#) vi ønsker belyst i møtet og gjerne i et skriftlig innspill etter møtet.

Nytt fra Forskningsrådets FORNY-programmet

Fra 2006 har teknologioverføringskontorene fått en mer sentral rolle i søknadsprosessen ved tildeling av midler knyttet til forretningsutvikling av forskningsresultater. Bare kommersialiseringsaktører med rammebevilgning fra FORNY kan søke om midler, i Bergen er dette BTO. Til sammen er det stilt disponibelt 30mNOK inneværende år.

Midlene kan ikke tildeles forskning, det skal være en komponent av forretningsutvikling, i forhold til enten teknologiverifikasjon og/eller økonomisk potensial, vurdering av kunder og videre finansiering. Det er en forutsetning at sentrale spørsmål knyttet til IPR er avklart før prosjektet starter.

Søknad skal utarbeides av forsker/oppfinner som ordinær NFR-eSøknad, men alle søknader må altså sendes ut fra BTO til NFR. Prosjektbeskrivelsen som følger eSøknaden blir vurdert ut fra følgende (vektete) kriterier:

- teknologi (50%)
- kommersielt potensial (30%)
- prosjektledelse/management (10%)
- gjennomførbarhet og kompetanse (10%)

Søknadsfristen til NFR er **15. mars**. BTO har derfor satt en **internfrist til 20. februar** for å melde inn aktuelle prosjekter til BTO og BIO. Prosjekter som ikke er meldt innen den tid kan ikke påregne at BTO eller våre samarbeidspartnere vil ha anledning til å bistå i søknadsprosessen. Les mer om utlysning av verifikasjonsmidler på NFRs webside (Word håndterer ikke disse lange lenkene, så du må kopiere den i browseren):

<http://www.rcn.no/servlet/Satellite?aid=1137438936722&c=MidlerParent&cid=1049265096545&erAktiv=true&p=1138882247447&pagename=ForskningsradetNorsk%2FPage%2FStandardSidemal#Resultat>

Kontakt BTO: www.bergento.no post@bergento.no Telefonnr: 55 58 30 50

Stipend til yngre gjesteforskere fra Latin Amerika

Gjennom "Coimbra Group Scholarships Programme for Young Professors and Researchers from Latin American Universities" stiller UiB til rådighet 2 stipender på 3 mnd for yngre forskere fra Latin Amerika som vil søke om et gjesteforskeropphold på UiB i studieåret 2006/2007. Forskere og fagmiljøer på UiB som ønsker å videreutvikle sitt forskningssamarbeid med Latin Amerika bør oppfordre sine latinamerikanske samarbeidspartnere til å benytte seg av denne sjansen til å søke stipend for et gjesteforskeropphold ved UiB.

Søknadsfrist: **17. mars**. [Les mer...](#)

Flere utlysninger fra Nordforsk

[Nordic Networks](#): up to 300.000 NOK/year for 3 years. Deadline: **April 3**

[Nordic Networks of National research schools](#): up to 400.000 NOK/year. Deadline: **March 1**

[Nordic Course scholarships](#) (four course organisers): Deadline: **March 1**

[Nordic research training courses in the three Baltic countries and North-Western Russia](#): **April 3**

[Nordic course for PhD supervisors](#): Deadline **April 3**

[Nordic Seed Money](#): up to 100.000 NOK to fund project start up. Deadline **April 3**

NUFU-programmet 2007-2011

The main component of the programme is cooperative projects lasting for five years, including joint research, education of new researchers and often establishment of new Master and PhD programmes at the partner institutions in the South.

Joint project proposals from one main partner in the South and one main partner in Norway must be submitted online to SIU no later than **1 June 2006**.

[More info...](#)

Se også oppfordring til samarbeid med Zambia på [intranet](#)

Nye artikler

Ivar Hordvik: Immunceller hos laks under amøbeangrep

Morrison RN, Koppang EO, Hordvik I, Nowak BF 2006. MHC class II+ cells in the gills of Atlantic salmon (*Salmo salar* L.) affected by amoebic gill disease. VETERINARY IMMUNOLOGY AND IMMUNOPATHOLOGY 109: 297-303

Abstract: Amoebic gill disease (AGD) is characterised by the association of *Neoparamoeba* sp. with hyperplastic gill tissue of affected fishes, however, the identity and role of host cells associated with AGD lesions are not known. Here, we investigated cells with an immunological role that were associated with AGD lesions by locating cellular MHC class II beta chain. A tank housing Atlantic salmon (*Salmo salar*) was inoculated with *Neoparamoeba* sp., and MHC class II beta chain expression in the gills was qualitatively assessed by immunohistochemistry. In AGD-naive control fish, MHC class II+ cells were detected basolateral to the interlamellar epithelium as well as upon the interlamellar and secondary epithelium. In the gills of AGD affected fish MHC class II+ cells were observed in both affected and unaffected tissue. Within AGD lesions, numerous MHC class II+ cells were present and these cells exhibited variable levels of expression suggesting that like mammals, MHC class II expression is highly regulated. The presence of MHC class II+ cells within gill lesions is indicative of immune cell trafficking and these cells could contribute in an antigen presentation capacity to the development of an antibody response in fish chronically affected by AGD.

Magnus Devold og Are Nylund: VER hos laks etter smitte av nodavirus fra kveite

Korsnes K, M Devold, AH Nerland & A Nylund 2005. Viral encephalopathy and retinopathy (VER) in Atlantic salmon *Salmo salar* after intraperitoneal challenge with a nodavirus from Atlantic halibut *Hippoglossus hippoglossus*. Dis. Aquat. Org. 68:7-15

ABSTRACT: Homogenate of tissue from juveniles of Atlantic halibut *Hippoglossus hippoglossus* suffering from viral encephalopathy and retinopathy (VER) was used to challenge smolt of Atlantic salmon *Salmo salar* with an initial average weight of 110 g. The nodavirus was administered in the form of an intraperitoneal injection, and the fish were kept for 134 d post challenge. Genotype characterisation of the nodavirus was performed by sequencing the RNA1 and RNA2 segments, and a quantitative real-time PCR (Q-PCR) assay was developed. Tissues from different organs were stained by immunohistochemistry (IHC). Samples were collected at random on Days 7, 25, 45, 69, 125 and 134 after challenge. Mortality, clinical signs and pathology of VER were observed only in the challenged group. The Q-PCR detected positive fish only in the challenged group, all of which were positive on all days of sampling. An increase in relative virus concentrations was observed from Day 7 to Day 25 post challenge. The increased level of virus concentration was maintained in the medulla oblongata throughout the experiment, suggesting persistence or slow elimination of the virus over time. The IHC detected positive cells on Days 34, 70 and 74. These results suggest that the nodavirus is transported to the medulla oblongata from the intraperitoneal injection site and is able to replicate in salmon. When injected, this nodavirus isolate caused mortality and established a persistent infection in the challenged salmon throughout the experiment. This susceptibility suggests that co-location of salmon and marine species should be avoided until further studies of possible transmission have been carried out.

Ian Mayer: årstidsvariasjon i kjønns hormoner hos stingsild

Hellqvist A, Schmitz M, Mayer I, Borg B 2006. Seasonal changes in expression of LH-beta and FSH-beta in male and female three-spined stickleback, *Gasterosteus aculeatus*. GENERAL AND COMPARATIVE ENDOCRINOLOGY 145: 263-269

Abstract: In teleost fishes, like in other vertebrates, the gonadal development is stimulated by two gonadotropic hormones; luteinizing hormone (LH) and follicle-stimulating hormone (FSH). To achieve a better understanding of the role of gonadotropins in teleost reproduction; expression of LH-beta and FSH-beta mRNA and the status of gonads and secondary sexual characters were analyzed over the annual cycle in male and female three-spined sticklebacks, a species in which the development of male secondary sexual characters and spermatogenesis are separated in time. The kidney in the male stickleback hypertrophies during the breeding season and produces a glue used when building nests. Kidney weights, as well as levels of 11-ketotestosterone (11 KT), reached a peak in May. Both testosterone (T) levels and the gonadosomatic index (GSI, gonad weight/body weight x 100) in females started to increase in April, and peaked in May as well. Later in summer, after the breeding season, these features declined. In females, LH-beta expression followed the GSI and T levels closely, levels were low during winter and early spring, increased to a peak in late May and declined to low levels again in July. FSH-beta expression peaked earlier, in January and declined slowly over spring. In males, LH-beta expression peaked in May. During June-September, when spermatogenesis was active, LH-beta levels were very low. FSH-beta expression peaked in January, earlier than LH-beta expression did, and reached the lowest levels in July. Thus, when spermatogenesis started at the end of summer, the expression of both GTH-beta mRNAs, and circulating 11 KT, displayed their lowest levels.

Estep Llop: Utbredelse av lav i forhold til miljøforhold i Spania

Llop E, Gomez-Bolea A 2006. Foliicolous lichens and associated lichenicolous fungi in the north-eastern Iberian Peninsula: the effect of environmental factors on distribution. LICHENOLOGIST 38: 55-65

Abstract: The foliicolous lichens and the environmental factors at 14 stations in Catalonia were examined and the relationships between their foliicolous flora and climatic features analysed. This information could be used to predict potential sites with foliicolous lichens in areas with a Mediterranean climate. In addition, two species new to the European lichen flora (*Bacidina canariensis* and *Fellhanera semecarpi*) are recorded, and also 8 species new to the lichen and

lichenicolous flora of the Iberian Peninsula (*Arthonia leptosperma*, *Byssoloma diderichii*, *Chionosphaera apobasidialis*, *Cladosporium arthoniae*, *Fellhanera christiansenii*, *Fellhanera seroexpectata*, *Strigula smaragdula* and *Veizdaea dawsoniae*).